

Bebek Dostu Hastane Girişimi ve Mama Kodu

Baby Friendly Hospital Initiative and the Code

Nilgün ÇAYLAN^a,
S. Songül YALÇIN^b

^aSağlık Bakanlığı
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü,
Çocuk ve Ergen Sağlığı
Daire Başkanlığı,
Ankara, TÜRKİYE
^bHacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Sosyal Pediatri BD,
Ankara, TÜRKİYE

Yazışma Adresi/Correspondence:

Nilgün ÇAYLAN
Sağlık Bakanlığı
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü,
Çocuk ve Ergen Sağlığı
Daire Başkanlığı,
Ankara, TÜRKİYE
nilgun.caylan@gmail.com

ÖZET Anne sütü, bebeklerin hayatta kalması ve erken çocukluk gelişimi açısından hayati önem taşıyan, sürdürülebilir ve doğal bir beslenme kaynağıdır. Başarılı bir emzirme için annelerin ve ailelerin yeterli danışmanlık hizmeti almaları, gerekli durumlarda desteklenmeleri ve emzirmeyi olumsuz etkileyen ticari çıkarlardan korunmaları gerekmektedir. Bu kapsamda, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNICEF) işbirliği ile 1990'ların başında Bebek Dostu Hastane Girişimi (BDHG) başlatılmıştır. Girişim doğum ve yenidoğan hizmetleri sunan sağlık kuruluşlarında “On Adım Stratejisi ve Mama Kodu” uygulamalarını teşvik eden küresel bir halk sağlığı müdahalesidir. BDHG Türkiye’de 1991 yılında UNICEF ve Sağlık Bakanlığı işbirliğiyle “Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Sağlık Kuruluşları Programı” olarak başlatılmıştır. Girişimin, 2016-2017 itibarıyla 155 ülkenin 110’unda (% 71) halen aktif olarak uygulandığı saptanmıştır. Emzirmenin korunması, teşvik edilmesi ve desteklenmesi için dünyada ve ülkemizde BDHG ve Mama Kodu önemini korumaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bebek; Bebek Dostu Hastane Girişimi; emzirme; Mama Kodu

ABSTRACT Breast milk is a sustainable and natural source of nutrition that is vital for infant survival and early childhood development. Successful breastfeeding depends on adequate counseling, support when necessary, and protection from commercial interests that negatively affect breastfeeding. In this context, the Baby-Friendly Hospital Initiative (BFHI) was launched in the early 1990s with the cooperation of the World Health Organization (WHO) and the United Nations Children’s Fund (UNICEF). The Initiative is a global public health intervention that promotes the implementation of the Ten Steps Strategy and the Code” in healthcare institutions that provide maternity and newborn services. In Turkey, this Initiative was initiated as “Breastfeeding Promotion and Baby-Friendly Healthcare Facilities Program” in 1991. BFHI has been found to be actively implemented in 110 (71%) of the 155 countries as of 2016-2017. BFHI and the Code continue to maintain its importance in protecting, promoting and supporting breastfeeding both in the World and in Turkey.

Keywords: Infant; Baby Friendly Hospital Initiative; breastfeeding; the Code

BEBEK DOSTU HASTANE GİRİŞİMİ

Emzirme ve anne sütü ile beslenme çocukların hayatta kalması ve erken çocukluk gelişimi açısından hayati önem taşımaktadır.¹⁻³ Başarılı bir emzirme için doğumdan sonra mümkün olan en kısa sürede anne-bebeğin ten tene temasının sağlanması ve ilk bir saat içinde emzirmenin başlatılması gerekmektedir.⁴ Doğumdan sonra anne ve bebeğin ayrılması, emzirmenin geç başlatılması, prelakteal beslenme (yaşamın ilk üç günü içinde anne sütü dışında sıvı/besin verilmesi) gibi emzirmenin başlamasını engelleyen uygulamalar emzirme sorunları oluşma riskini önemli ölçüde artırmaktadır.⁵⁻

⁸ Bu uygunsuz emzirme uygulamaları sonuçta emzirmenin erken bırakılmasına neden olmakta, bebeklerin sağlığını, gelişimini ve hayatta kalmasını olumsuz etkilemektedir. Emzirme doğal bir süreç olmakla birlikte, annelerin ve ailelerin emzirme konusunda ka-

KAYNAK GÖSTERMEK İÇİN:

Çaylan N, Yalçın SS. Bebek dostu hastane girişimi ve mama kodu. Karabayır N, editör. Her Hekimin Anne Sütü ile Beslenme Konusunda Bilmesi Gerekenler. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2021. p.7-15.